

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Legatorum facultates examinari debent antè quàm munere suo fungantur. Probatur exemplis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

consuetudo servavit, & patrum auctoritas confirmavit, debere inquam prudentiam ejus considerare quânam institutionem sequi oporteat, quibusve obediendum sit, patribusne, qui adhuc nobis in scriptis suis loquuntur, an Legato, qui nihil aliud prædicat quàm ut eorum vestigia adorentur. *Cum verò ea, inquit, que indifferenter se habent, & in quibus non observatis minimè salus periclitatur, vel observatis minimè juvatur, tam obnixè servanda sancitis, vel cum ea que antiquitas sanxit, consuetudo servavit, & venerabilium auctoritas patrum sacrata firmavit, prout vultis minuitis aut mutatis, attendere debet prudentia vestra quid saluti eorum quibus per omnia professe debetis conferatis, vel quorum institutio sit tenenda, vel quibus obedientia potius sit exhibenda, an illis sanctis patribus, qui adhuc nobis in scriptis suis loquuntur, an vobis, quibus nihil aliud est propositum nisi priorem sequi & honorare vestigia.* Alibi verò apertius eum alloquitur. Significat enim timendum esse ne Episcopi jugum excutere meditentur, si agnoverint Hugonem cupidine potentia accensum adimere velle subiectis sua jura. Tum eum admonet debere potius eum sua cuique jura servare, exemplo beati Petri, qui tamen Paulo prælatus fuisset, curam Ecclesiæ cum eo communicavit, adeo ut ille Evangelium Iudæis prædicaverit, hic verò gentibus. *Licet enim, inquit idem Ivo, prudentia vestra velit & debeat ministerium suum honorare, reminiſci tamen debet quia cum Petrus Paulo esset prælatus, dederunt tamen sibi invicem dexteras societatis, ut alter in gentibus, alter in circumscriptione predicaret Evangelium. Attendat ergo discretio vestra utrum hoc ita fieri liceat, & si liceat, utrum expediat; ne forte odisse & detrectare incipiant jugum vestrum quos vultis habere subiectos, dum, hoc exemplo, suo se intellexerint jure privandos.*

VII. Episcopi, tamen eo tempore servitute satis æquo animo tolerarent, concoquere non poterant audaciam Legatorum, cui quodam modo resistebant cum eorum mandata exequi recusabant, aut cum admonitionibus suis eos urgebant. Verùm quoniam Legati fulmen excommunicationis habebant adversus eos qui mandatis suis resistere nitentur, necessarium fuit regiam auctoritatem implorare adversus infractionem canonum & vetustæ consuetudinis. Intelligebant quippe Episcopi protectionem canonum & optimarum consuetudinum, quæ ad Reges pertinet, in eo præcipuè versari ut eorum temeritatem reprimat qui suprema auctoritate, quæ ad executionem canonum usurpanda est, abutuntur. Probatio hujus praxis peti potest

ex epistola quam anno millesimo nonagesimo sexto ad Regem Philippum primum scripsit Ivo Carnotensis. Paulo antè Urbanus secundus Papa duo Concilia celebraverat, unum apud Clarummontem in Aquitania prima, aliud verò apud Nemausum in prima Narbonensi. Tum verò Lugdunensis Archiepiscopus Hugo sedis apostolicæ Legatus tertium Concilium eodem anno celebrare constituerat, ad quod Episcopos Gallicos evocare volebat. *Post duo Concilia hoc anno à Domino Papa celebrata, inquit Ivo ad Philippum Regem scribens, nunc Legatum ejus Lugdunensem Archiepiscopum infra eundem annum tertium generale convocare, & ad hoc regni vestri Episcopos invitare.* Eam igitur ob causam consultus Ivo respondit se nihil accepisse de convocatione hujus Concilij, neque per literas ad se à Legato scriptas, neque per latorem earum; si tamen Hugo faceret eam convocationem, eam institutioni apostolicæ consentaneam non fore, neque consuetudini ecclesiasticæ; adeo ut si Legatus Episcopos urgere vellet ultra terminos à patribus constitutos, Rex teneatur hujuscemodi injustis oppressionibus resistere cum consilio Episcoporum. *Quod tamen se faceret, inquit, non esset hæc apostolica institutio, vel ecclesiastica consuetudo. Quod si quis eos ultra terminos à patribus constitutos angariare voluerit, vos habito cum eis communi consilio injustis oppressionibus pro persona vestra resistite; sic ut quæ Dei sunt, Deo reddant, & quæ Cesaris sunt, Cesari reddere non omitant.*

VIII. Reges nostri semper retinuerunt potestatem impediendi executionem institutionum à Legatis editarum, quoties illæ adversari videbantur vetustæ consuetudini Galliarum. Verùm id ea via tentatum est quæ plurimum haberet humanitatis, minimum morarum, quæque præterea valentior erat quàm ea quæ occasiones expectari suadebat, ut conquisto in præsens remedio, eorundem constitutionum executio impediretur. id quod atate Ivonis assolebat. At præfens usus postulat ut Legatorum facultates examinentur. Si verò aliquid in eis adversum reperiatur Libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ, tum Rex declarat prohibere se executionem facultatum, quoad caput illud adversum libertatibus. id quod vulgò vocant Legati facultates * verificare, eisque modificationem adhibere quæ necessaria visa fuerit. Prima omnium modificatio singillatim facta continetur in literis Regis Francisci primi pro legatione Cardinalis Canonici anno millesimo quingentesimo decimo quarto, item pro Archiepiscopo Barenſi anno

Vide supra lib. 4. cap. 3. §. 4. & lib. 5. cap. 3. §. 1.

Ivo ep. 16.

Ivo ep. 60.

Ivo ep. 61.

* Verifier les facultés du Legat.

millesimo quingentesimo vigesimo secundo, & pro Cardinale Farnesio anno millesimo quingentesimo trigesimo nono. Dein Reges eam curam delegarunt Curia Parliamenti: qua modificationes tum primùm auxit annis millesimo quingentesimo quadragesimo secundo & quadragesimo septimo, arrepto lato pro facultatibus Cardinalium Sadoleti & sancti Georgij.

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

Duo Concilia generalia ab Urbano secundo celebrata esse in Gallis adnotat Ivo Carnotensis in loco paulò antè laudato, Claromontanum videlicet, & Nemaufense, ut explicat illustrissimus Archiepiscopus. Verùm non agitur illic de Concilio Claromontano, quod anno superiore habitum fuerat, sed de Turonensi & Nemaufensi. Ea tamen nos occasione usi in prima librorum istorum editione, canones aliquot Claromontani Concilij heic edidimus, quos in ista quoque exhiberi debere visum est, ne quid deesset ex prima editione.

CONCILIVM CLAROMONTANVM

HABITVM ANNO MXXCV.

Ex peruetusto codice MS. monasterij Anianensis in diocesi Monsielensi.

ANNO dominicæ incarnationis MXXCV. Indictione III. XI. III. Kal. Decemb. celebrata est apud Claromontem Arvernæ synodus, præsentate Domino Urbano Papa, confidentibus diversarum provinciarum Archiepiscopis numero XI. cum Episcopis LXXXII. Abbatibus innumeris. Die igitur quarta de laicis quaestio facta est, qui morientibus Episcopis, sive aliis Clericis, res defunctorum in vasas Ecclesie pauperibus subripiebant: contra quos commune Concilij totius anathema prolatum est, Papa ipso hujusmodi promulgante sententiam.

I. Si quis, post interdicti præsentis cognitionem, Episcoporum, seu Presbyterorum, aut aliorum Clericorum res invaserit, usque ad satisfactionem excommunicetur. Episcoporum verò deficientium res per Archipresbyterorum seu Archidiaconorum manus, aut secundum mortuorum iudicium, pro ipsorum salute in elemosynas dispensentur, aut successori qui futurus est reserventur. Idipsum de Presbyterorum seu Clericorum aliorum rebus per Episcopum vel per supradictas personas, aut cui deficientes commiserint, fiat. Si quis autem adversus ista præsumpserit, anathema sit.

Factæ sunt etiam insequentibus diebus quaestiones de Clericis qui per Gallias Archipresbyterorum seu Archidiaconorum & Decanorum dignitatibus utebantur, cum eorum aliqui in primo tantùm gradu consistenter. Præceptum itaque est:

II. Nullus Episcopus in Ecclesia sua, nisi Diaconus sit, Archidiaconum instituere. nec Archipresbyterum aut Decanum, nisi Presbyter sit, ordinare præ-

Ap. Gratian. dist. 60. cap. Nullus Episcopus.

sumat. Quod ut districtius teneatur, auctoritate apostolica prohibemus & interdicimus.

Questum est etiam de Episcopis qui Altaria monasterijs data frequenter redimi pecunia compellebant. Decretum itaque est.

III. Quia quidam simoniacæ pravitate ramus in Galliarum partibus jam diutiùs inolevit, ut Ecclesia vel decima, quæ vulgari vocabulo apud eos Altaria nuncupantur, monasterijs data, sæpius ab Episcopis sub palliata avaritia vendantur, mortuis nimirum seu mutatis Clericis, quos Personas vocant, nos, auctore Deo, venalitatem omnem tam ex rebus quàm ex ministerijs ecclesiasticis propellentes, hoc ulterius fieri auctoritate apostolica prohibemus; sicut etiam præbendas omnes venundandas interdiximus. Porro quæcunque Altaria vel decimas ab annis triginta & supra hujuscemodi redemptione monasteria possident, se noscuntur, quietè deinceps & sine molestia qualibet eis possidenda firmamus. salvo utique Episcoporum censu annuo quem ex eisdem Altaribus habere soliti sunt.

IV. Sanè quia monachorum quidam Episcopis jus suum auferre contendunt, statuimus ne in parochialibus Ecclesiis quos tenent, absque Episcoporum consilio Presbyteros collocent. Sed Episcopi parochiæ curam, cum Abbatum consensu, Sacerdoti committant; ut ejusmodi Sacerdotes de plebis quidem cura Episcopo rationem reddant, Abbati verò pro rebus temporalibus ad monasterium pertinentibus debitam subjectionem exhibeant, & sic cuique sua jura ferventur.

V. Confirmata sunt in eodem Concilio capitula superiorum omnium Conciliorum quæ per eundem Papam aut Melphicæ, aut Beneventi, aut Troje, aut Placentiæ celebrata sunt.

VI. Depositi sunt, propter ordinationem infra annos factam, Episcopi duo: sed iidem ipsi, totius Concilij precibus, in fine synodi restituti, promittentibus omnibus Episcopis ab hujusmodi ordinatione se ulterius cessaturos.

VII. Lugdunenſis Ecclesiæ primatus restitutus est super Lugdunenſem, Senonenſem, Turonenſem, & Rothomagenſem provincias. Turonensium metropoli citerioris Britannia restituta facta est.

VIII. Item etiam expeditio facta est & constituta est equitum & peditum ad Hierusalem & alias Asia Ecclesias à Sarracenorum potestate erundas. Et in eorum bonis usque ad reditum pax continua promulgata.

IX. Et quia pleræque Galliarum regiones alimenterum inopia laborabant, indictum est treugam usque ad annos tres villanis & mercatoribus esse continuam, Militibus verò à quinta feria usque ad Dominicam per singulas hebdomadas observandam, Clericis autem, & monachis, omnibus æquè temporibus, ac primùm peregrinis ad loca facta tendentibus.

NOTÆ

STEPHANI BALUZII.

CAN. III.] Repetitus est ad verbum hic canon in Concilio Nemaufensi; referturque à Gratiano 1. q. 1. c. *Quæstionum*. Concilium istud Nemaufense publicè juris fecit vir optimus & eruditissimus Dacherius in tomo quarto Spicilegij, ex apographo quod multo-